

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _____ **БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ** _____
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності __ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» _____
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
_____ «Управління діяльністю банків на фінансовому ринку» _____
(назва магістерської програми)

на тему: **«УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ»**

Виконавець:

студентка 6 курсу факультету фінансів
та банківської справи

Сащук С. О. _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Канд.ек.наук,доцент _____
(науковий ступінь, вчене звання)

Тарасевич Н.В. _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні напрямки розвитку банківської системи України визначають потребу у вирішенні теоретичних, методичних та практичних проблем у даній сфері фінансової системи. Основною тенденцією розвитку української банківської системи в частині управління ризиками є підвищення рівня сучасних ризиків у силу інтеграції національних економік.

Управління ризиками тепер стає невід'ємним елементом організації банківського бізнесу. Взявши до уваги поступову інтеграцію України у загальносвітовий економічний простір фінансових потоків і тісну взаємодію з розвиненими країнами Європи, можна з упевненістю стверджувати про остаточне посилення завдання з управління ризиками у якості невід'ємного елементу в частині банківського менеджменту. У даний час вдосконалення системи управління банківськими ризиками є одним з найважливіших завдань.

Останнім часом значна увага надається питанню управління банківськими ризиками. Серйозні виклики для посилення контролю над банківськими ризиками мали наслідки економічної кризи, яка показала на їх недоліки та примусила банківські установи переглянути політику діяльності та зробити певні висновки. Цей урок привів до розуміння того, що необхідно для ефективно функціонуючої системи управління ризиками приймати та виконувати управлінські рішення, які спрямовані на зниження негативного ефекту, обумовленого впливом фінансових подій всеукраїнського рівня.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування сутності ризику та його управління банком, дослідження класифікацій та методів управління банківськими ризиками, оцінити можливість запровадження міжнародних стандартів з управління банківськими ризиками.

Завдання роботи:

- обґрунтування сутності та класифікацій банківських ризиків;

- дослідження організаційних засад управління банківськими ризиками;
- визначення методів управління банківськими ризиками;
- загальна оцінка фінансових ризиків ПАТ «Банк Восток»;
- проаналізувати запровадження міжнародних стандартів управління банківськими ризиками.

Об'єктом дослідження є процес управління банківськими ризиками в сучасних умовах.

Предметом дослідження є механізм застосування інструментів по управлінню банківськими ризиками в умовах сучасної економіки.

Наукова новизна одержаних результатів роботи полягає у розвитку теоретико - методологічного підходу щодо вдосконалення системи управління банківськими ризиками.

Інформаційною базою дослідження становлять нормативні та законодавчі акти, які регулюють діяльність банків, офіційні матеріали, підручники, навчальні посібники, статті з періодичних видань, статистичні дані НБУ, фінансова звітність та внутрішні нормативні документи ПАТ «Банк Восток».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань) та 9 додатків. Загальний обсяг роботи становить 91 сторінку. Основний зміст викладено на 80 сторінках. Робота містить 23 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ» розглянуто теоретичні аспекти сутності поняття, принципи, завдання та класифікація банківських ризиків;

дослідженні організаційні засади управління банківськими ризиками; визначені методи управління банківськими ризиками.

Визначено, що ризик – це неминуча частина банківської діяльності та є невід’ємною частиною функціонування банківської системи, це втрати банком частини свого прибутку, виникнення збитків або здійснення додаткових витрат у результаті здійснення фінансових операцій.

Ризик відображає невизначеність результату діяльності банку і можливі несприятливі наслідки у разі невдачі. До ризику схильні практично всі види банківських операцій. Банківські ризики поділяються на зовнішні та внутрішні, котрі своєю чергою поділяються на фінансові і функціональні, й являють собою цілісну систему, що може бути використана комерційними банками для практичного застосування залежно від специфіки проведених банком операцій у разі виникнення ризикової ситуації. Ризик може бути різних масштабів, він є в кожній операції. Для банківської діяльності важливим є не уникнення ризику взагалі, а передбачення та зниження його до мінімального рівня.

Дослідження теоретичних підходів щодо сутності поняття «ризик» дозволили запропонувати власне визначення категорії «банківський ризик»: це ймовірність відхилення від запланованих (очікуваних) показників діяльності банку через здійснення активно-пасивних операцій, їх організацію, стан корпоративного управління та вплив факторів зовнішнього середовища, наслідки якої можуть бути негативними, нульовими або позитивними.

На основні аналізу підходів щодо визначення поняття «управління банківськими ризиками» запропоновано власне трактування цієї категорії: це процес, що охоплює методи та інструменти з ідентифікації, оцінки, управління, моніторингу і контролю за ризиками задля забезпечення стійкого розвитку банку.

У другому розділі «ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РИЗИКІВ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» проаналізовано сучасні аспекти управління

банківськими ризиками ПАТ «Банк Восток»; проведено оцінку фінансових банківських ризиків ПАТ «Банк Восток».

Управління ризиками в банківській сфері – це процес, спрямований на управління загрозами та можливостями, що впливають на створення або збереження вартості капіталу.

Аналіз темпів зростання свідчить про те, що темпи зростання Активів та кредитного портфелю змінюються майже однаково та випереджають темпи зростання капіталу ПАТ «БАНК ВОСТОК», що говорить про те, що банк нарощує залучені кошти досить активно та розширює свою ресурсну базу. Приймаючи рішення про надання кредитів, ПАТ «Банк Восток» оцінює потенційних позичальників на основі їх фінансового стану, кредитної історії, а також рівня ризику, пов'язаного з наданням кредиту конкретному позичальнику.

Узагальнення фінансових показників діяльності ПАТ «Банк Восток» за період 2016–2019 роки дає можливість констатувати, що ПАТ «Банк Восток» в цілому дотримується всіх нормативних показників управління банківськими ризиками.

Наведені результати свідчать про виконання ПАТ «Банк Восток» вимог НБУ щодо дотримання нормативного значення. Проте, необхідно відмітити й те, що даний показник перевищував нормативне значення упродовж усього аналізованого періоду. Таким чином ПАТ «Банк Восток» має можливість виконувати прийняті короткострокові зобов'язання за рахунок власних ліквідних активів певних обтяжень.

Процентний ризик для банку виступає як особливий об'єкт аналізу й управління, оскільки чистий процентний дохід залежить саме від ефективності управління ризиком. Провівши GAP аналіз можна зробити висновок, що ПАТ «Банк Восток» в цілому дотримується встановленого граничного рівня відсоткового ризику.

У третьому розділі «УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ПЕРЕДУМОВИ ПОСИЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ» Розглянуто провадження міжнародних стандартів для вдосконалення управління банківськими ризиками; розроблено модель чистої процентної маржі з урахуванням впливу внутрішніх факторів

Дослідження банківських ризиків за допомогою міжнародних стандартів Базельського комітету та Методичних вказівок з інспектування банків, затверджених постановою Правління Національного банку України доводить, що вітчизняна практика відрізняється від нормативів Базельського комітету, а це спричинює певні проблеми при усвідомленні банківських ризиків та адаптації їх до світових загроз.

Ризики, котрі притаманні сучасній банківській системі України, потрібно класифікувати на фінансові та нефінансові, а також більш дієво змінювати вітчизняну банківську систему відповідно до Базельських угод та чіткіше переймати досвід управління ризиками із провідних фінансових та банківських компаній світу.

Побудовано надійну регресійну модель залежності показника чистої процентної маржі ПАТ «Банк Восток» від обраних внутрішніх чинників: активів, депозитів, сукупного доходу.

ВИСНОВКИ

Ризик відображає невизначеність результату діяльності банку і можливі несприятливі наслідки у разі невдачі. До ризику схильні практично всі види банківських операцій. Банківські ризики поділяються на зовнішні та внутрішні, котрі своєю чергою поділяються на фінансові і функціональні, й являють собою цілісну систему, що може бути використана комерційними банками для практичного застосування залежно від специфіки проведених банком операцій у разі виникнення ризикової ситуації. Дослідження теоретичних підходів щодо сутності поняття «ризик» дозволили запропонувати власне визначення категорії «банківський ризик»: це

ймовірність відхилення від запланованих (очікуваних) показників діяльності банку через здійснення активно-пасивних операцій, їх організацію, стан корпоративного управління та вплив факторів зовнішнього середовища, наслідки якої можуть бути негативними, нульовими або позитивними.

На основні аналізу підходів щодо визначення поняття «управління банківськими ризиками» запропоновано власне трактування цієї категорії: це процес, що охоплює методи та інструменти з ідентифікації, оцінки, управління, моніторингу і контролю за ризиками задля забезпечення стійкого розвитку банку. Узагальнення фінансових показників діяльності ПАТ «Банк Восток» за період 2016–2019 роки дає можливість констатувати, що ПАТ «Банк Восток» в цілому дотримується всіх нормативних показників управління банківськими ризиками.

Наведені результати свідчать про виконання ПАТ «Банк Восток» вимог НБУ щодо дотримання нормативного значення. Проте, необхідно відмітити й те, що даний показник перевищував нормативне значення упродовж усього аналізованого періоду. Таким чином ПАТ «Банк Восток» має можливість виконувати прийняті короткострокові зобов'язання за рахунок власних ліквідних активів певних обтяжень.

Процентний ризик для банку виступає як особливий об'єкт аналізу й управління, оскільки чистий процентний дохід залежить саме від ефективності управління ризиком. Провівши GAP аналіз можна зробити висновок, що ПАТ «Банк Восток» в цілому дотримується встановленого граничного рівня відсоткового ризику.

Ризики, котрі притаманні сучасній банківській системі України, потрібно класифікувати на фінансові та нефінансові, а також більш дієво змінювати вітчизняну банківську систему відповідно до Базельських угод та чіткіше переймати досвід управління ризиками із провідних фінансових та банківських компаній світу.

АНОТАЦІЯ

Сащук С.О. «Управління банківськими ризиками»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською
програмою «Управління діяльністю банків на фінансовому ринку».

Одеський Національний Економічний Університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес управління банківськими ризиками в сучасних умовах.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності поняття, принципи та методи банківського ризику; досліджена система та класифікація банківських ризиків; визначені механізм та інструментарій управління банківськими ризиками.

Проаналізовано сучасні аспекти управління банківськими ризиками; проведено оцінку фінансових банківських ризиків.

Розглянуто провадження міжнародних стандартів для вдосконалення управління банківськими ризиками; розроблено модель чистої процентної маржі з урахуванням впливу внутрішніх факторів.

Ключові слова: банківські ризики, управління банківськими ризиками, фінансовий стан, чиста процентна маржа, фінансові банківські ризики.

ANNOTATION

Sashchuk S. «Banking Risk Management»,
thesis for Master degree in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" under
the program "Management the activities of banks in the financial market".

Odessa National Economic University
Odessa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. The object of study is the process of managing bank risks in the current environment.

Diploma thesis deals with the theoretical aspects of the nature of the concept, principles and methods of banking risk; investigated system and classification of banking risks; the mechanism and tools of banking risk management are defined.

The modern aspects of banking risk management are analyzed; financial banking risk assessment was carried out.

Implementation of international standards to improve banking risk management is considered; a net interest margin model was developed taking into account the influence of internal factors.

Keywords: banking risks, banking risk management, financial condition, net interest margin, financial banking risks.